آسیب‌شناسی عملکرد باشگاه‌های ایرانی در آسیا در گفت‌وگوی «جوان» با هومن افاضلی کارشناس فوتبال

تسهیل ورود سرمایه به فوتبال راهگشای موفقیت در آسیا است

گفت‌وگو
سعید احمدیان

رقابت‌های لیگ قهرمانان آسیا در فصل ۲۰۱۷ در شرایطی برای تیم‌های ایرانی با حذف پرسپولیس در مرحله نیمه‌نهایی به پایان رسید که آسیب‌شناسی عملکرد باشگاه‌های ایرانی در آسیا برای رسیدن به قهرمانی بیشتر از گذشته باید مورد توجه متولیان فوتبال قرار بگیرد، به خصوص که ۲۵ سال از آخرین قهرمانی یک تیم ایرانی در آسیا می‌گذرد. در گفت‌وگو با هومن افاضلی، کارشناس فوتبال کشورمان به واکاوی دلایل عدم موفقیت باشگاه‌های کشورمان در آسیا پرداخته و راه‌های برون‌رفت از این وضعیت را بررسی کرده‌ایم.

با صعود نکردن پرسپولیس به فینال، پرونده تیم‌های ایرانی در آسیا بسته و حسرت قهرمانی در قاره کهن ۲۵ ساله شد. دلایل ناکامی باشگاه‌های ایرانی در آسیا را در چه می‌بینید؟

تیم وقتی ابتدای فصل بسته می‌شود باید هدفگذاری داشته باشد و متناسب با اهدافی که دارد سرمایه‌گذاری کند و شرایط و امکانات اهدافش را فراهم کند. با توجه به امکاناتی که برای تیم‌های ایرانی هست و بودجه‌ای که باشگاه‌های کشورمان دارند، نتایج نمایندگان ایران در لیگ قهرمانان آسیا عالی بوده است! وقتی شما تیمی دارید که حتی پول بلیت هواپیما را ندارد و این تیم رفته و در مرحله گروهی شرکت و آبرومندانه بازی کرده است، معتقدم خیلی بیشتر از امکانات و سرمایه‌ای که برای این تیم در نظر گرفته شده، بازی کرده است. وقتی شما چنین تیمی دارید، نباید توقع زیادی از باشگاه‌هایمان در آسیا داشته باشید. البته تیمی مانند پرسپولیس داریم که به لحاظ سازماندهی و همچنین سرمایه‌ای که در اختیار این تیم قرار گرفته، نسبت به دیگر باشگاه‌هایی که نماینده کشورمان در آسیا بودند، شرایط بهتری دارد و توانست نسبتاً نتیجه بهتری هم بگیرد و به نیمه‌نهایی صعود کند، اما همین تیم پرسپولیس تفاوتش با الهلال در نیمه‌نهایی آسیا، در بازیکنان خارجی این تیم بود. وقتی شما نگاه می‌کنید پول یک بازیکن باشگاهی مانند الهلال به اندازه بودجه دو یا سه سال پرسپولیس است، تفاوت‌ها بیشتر مشخص می‌شود.

یعنی به اعتقاد شما تفاوت در میزان عدد و رقم سرمایه‌گذاری‌ها این فاصله بین باشگاه‌های ایرانی و عربی را به وجود آورده است؟

بله، بودجه‌هایی که برای باشگاه‌ها فراهم می‌کنیم اصلاً در مقایسه با سایر کشورها رقابتی نیست. در دنیای امروز باید ببینید با چه کسی رقابت می‌کنید و طرف مقابلتان چه کارها و چه برنامه‌هایی برای تیمش در نظر گرفته است و در مقابل ما چقدر می‌توانیم به تیم سرمایه و امکانات بدهیم. هر کسی باید آورده‌هایش را در یک رقابت نگاه کند؛ آورده‌ای که باشگاه‌های ایرانی دارند یکی استعداد و پتانسیل تماشاگران است. پرسپولیس اما همین آورده را هم در رقابتی که با تیم‌های عربستانی داشت، به صورت کامل در اختیار نداشت و در بازی‌های حساس مراحل حذفی لیگ قهرمانان آسیا از ظرفیت و پتانسیل تماشاگرانش که می‌توانست در مقابله با این تیم‌ها نقش تعیین کننده‌ای داشته باشد، محروم بود. البته در بخش استعداد بازیکنان ایرانی از عربستانی‌ها کمتر نیستند. با این حال همانطور که اشاره کردم تفاوت در بازیکنان خارجی دو تیم بود که به سرمایه‌گذاری کلان اعراب در فوتبال برمی‌گردد و اینجاست که تیم ایرانی در آسیا کم می‌آورد. پرسپولیس تنها یک منشأ داشت که توانست عملکرد خوبی داشته باشد و این هم اتفاقی بود که شما به یک بازیکن خارجی ۱۵۰ تا ۲۰۰ هزار دلار پول می‌دهید اما این بازیکن به اندازه یک بازیکن ۸، ۱۰ میلیون دلاری بازی کند ولی عربستانی‌ها سه، چهار تا بازیکن خارجی در این اندازه دارند و ما تنها یک بازیکن داریم و این مسائل است که تفاوت در برنامه‌ریزی ایجاد می‌کند و شرایط را تغییر می‌دهد.

یعنی با توجه به این سرمایه‌گذاری اندک در مقایسه با سایر کشورها، کارنامه باشگاه‌های ایرانی در آسیا را موفق می‌دانید؟

> **باید راهکاری‌های ورود پول به فوتبال را تبدیل به قانون کنیم تا این ورزش تبدیل به یک تجارت و صنعت شود و در این راه اگر راه‌های درآمدزایی مانند کپی‌رایت و حق پخش قانونی شود، سرمایه هم وارد فوتبال می‌شود و می‌توانیم در بازار رقابتی فوتبال با سایر کشورها عقب نمانیم**

بله، در بخش استعداد بازیکنان ایرانی از عربستانی‌ها کمتر نیستند. با این حال همانطور که اشاره کردم تفاوت در بازیکنان خارجی دو تیم بود که به سرمایه‌گذاری کلان اعراب در فوتبال برمی‌گردد و اینجاست که تیم ایرانی در آسیا کم می‌آورد. پرسپولیس تنها یک منشأ داشت که توانست عملکرد خوبی داشته باشد و این هم اتفاقی بود که شما به یک بازیکن خارجی ۱۵۰ تا ۲۰۰ هزار دلار پول می‌دهید اما این بازیکن به اندازه یک بازیکن ۸، ۱۰ میلیون دلاری بازی کند ولی عربستانی‌ها سه، چهار تا بازیکن خارجی در این اندازه دارند و ما تنها یک بازیکن داریم و این مسائل است که تفاوت در برنامه‌ریزی ایجاد می‌کند و شرایط را تغییر می‌دهد.

یعنی با توجه به این سرمایه‌گذاری اندک در مقایسه با سایر کشورها، کارنامه باشگاه‌های ایرانی در آسیا را موفق می‌دانید؟

معتقدم خیلی خوب نتیجه گرفتند. بعد آنجایی که به تیم ملی می‌رویم و هر کشور می‌تواند از پتانسیل‌های خودش استفاده کند، تیم ملی کشورمان خیلی خوب نتیجه می‌گیرد و در آسیا در رده اول قرار می‌گیرد اما جایی که باید سرمایه‌گذاری بیشتری داشته باشیم مانند باشگاه‌ها در جذب بازیکن خارجی، نمی‌توانیم با دیگر باشگاه‌های آسیایی رقابت کنیم و نتیجه‌ای که در رده ملی می‌گیریم در رده باشگاهی تکرار نمی‌شود.

اما همین حجم از ورود پول به فوتبال و قراردادهایی که بسته می‌شود، انتقادات زیادی را متوجه فوتبالی‌ها کرده است!

با وجود این سرمایه‌گذاری اندک در جامعه علیه فوتبال حمله می‌شود که این ورزش پرخرج است و نتیجه‌ای هم نمی‌گیرد. این در حالی است که در ایران نسبت به سایر کشورها سرمایه‌گذاری اندکی در فوتبال می‌شود و وقتی می‌بازیم عنوان می‌کنیم که چرا باشگاه‌ها نتیجه نمی‌گیرند! وقتی به سرمایه‌گذاری باشگاه‌های کره‌ای، ژاپنی، چینی، قطری، اماراتی و عربستانی در فوتبال نگاه می‌کنید، می‌بینید که با توجه به سرمایه‌گذاری که باشگاه‌های ایرانی می‌کنند، نتایج خوبی گرفته‌اند و ناکام نبوده‌اند. فوتبال باشگاهی در ایران در حال نابودی است و مجلس باید این موضوع را بررسی کند. در ایران به اندازه سایر کشورها در بازار رقابتی نمی‌توانیم در فوتبال سرمایه‌گذاری کنیم. درست است نمی‌توانیم به اندازه ژاپن سرمایه‌گذاری کنیم اما حداقل برای رقابت با آنها باید دو سوم هزینه کنیم.

چنین هزینه‌هایی به عقیده شما اندک در فوتبال با توجه به محدودیت‌های اقتصادی که در کشور داریم، باعث انتقادات زیادی شده است. به نظر شما یعنی صرف مسائل مالی و امکانات باعث ایجاد فاصله بین باشگاه‌های ایرانی و سایر کشورها شده است؟

قطعاً، سرمایه و پول فاکتور کمی در موفقیت یک باشگاه نیست. مسائل مالی کیفیت را افزایش می‌دهد، شما وقتی می‌توانید بازیکن بهتری بگیرید، عملکرد بهتری هم می‌توانید داشته باشید. کشوری مانند چین وقتی برای یک بازیکن ۵۰ میلیون دلار پول می‌دهد، سرمایه‌گذاری می‌کند که از برابر این بازیکن ۱۵۰ میلیون دلار درآمد داشته باشد.

در ایران اما با توجه به موانع موجود مانند نداشتن حق پخش، کپی‌رایت و... نمی‌شود با خرید یک بازیکن ۵۰ میلیون دلاری، درآمد سه برابری مانند چین داشت و هزینه بدون درآمد روی دست باشگاه‌ها می‌ماند!

ما باید برویم اشکالات و موانعی را که وجود دارد، ببینیم و همه چیز را گردن فوتبال نیندازیم. الان قانونی در مجلس مصوب شده که دولت نمی‌تواند به ورزش حرفه‌ای کمک کند. برخلاف شائبه‌هایی که در میان مردم وجود دارد، باشگاه‌هایی مانند سپاهان، ذوب آهن و فولاد هم خصوصی هستند و از بودجه دولتی استفاده نمی‌کنند، چراکه در غیر این صورت مجلس حتماً به این هزینه‌ها واکنش نشان می‌داد. در چنین شرایطی گفته‌ایم دولت کمک نکند، در حالی که ۸۰ درصد اقتصاد کشور دولتی است و راه‌های درآمدزایی فوتبال هم مانند حق پخش، کپی رایت، تعیین قیمت بلیت و... را برای باشگاه‌ها بسته‌ایم. در این شرایط فوتبال باید از بین برود! با این وضع اقتصادی مگر چقدر یک باشگاه می‌تواند از اسپانسر و تبلیغات دور زمین درآمد داشته باشد. متأسفانه کسی به فکر فوتبال نیست و همه می‌گویند این کار را نکنید و راهکاری برای رسیدن به درآمد از طرق دیگر نمی‌دهند.

برای تسهیل ورود سرمایه به فوتبال چه قدم‌هایی باید برداشته شود؟

باید بستر حقوقی سرمایه‌گذاری در فوتبال فراهم شود. راهکاری‌های ورود پول به فوتبال را به وجود بیاوریم تا این ورزش تبدیل به یک تجارت و صنعت شود و در این راه اگر راه‌های درآمدزایی مانند کپی‌رایت و حق پخش قانونی شود، سرمایه هم وارد فوتبال می‌شود و می‌توانیم در بازار رقابتی فوتبال با سایر کشورها عقب نمانیم و باشگاه‌های ایرانی کارنامه بهتری در آسیا داشته باشند.

اما فوتبال ایران کم از نظر مدیریتی هم ضربه نخورده است. نمونه آن اتفاقات شب زنده‌داری بازیکنان پرسپولیس قبل از بازی مهم با الهلال و محرومیت طارمی بود!

اگر شما راه ورود سرمایه را به فوتبال باز کنید، مدیر بخش دولتی با مدیر بخش خصوصی فرق می‌کند و بین مدیری که باید پول دربیاورد و مدیری که فقط هزینه می‌کند، تفاوت وجود دارد. وقتی سرمایه بیاید، مدیریت هم درست می‌شود، چهار اشکال مانند سوءمدیریت‌ها در باشگاه پرسپولیس و سایر تیم‌ها دیده شود، این مدیر تغییر می‌کند و مدیران توانمندتر سر کار می‌آیند.

نگاهی به عملکرد تیم‌های ایرانی حاضر در لیگ قهرمانان آسیا

تحقیر و حسرت سهم فوتبال باشگاهی ما

گزارش
شیوا نوروزی

پانزدهمین دوره لیگ قهرمانان قاره کهن در حالی ماه آینده با شناخت تیم قهرمان به پایان می‌رسد که هر چهار نماینده فوتبال ایران به دست تیم‌های عربی از گردونه مسابقات حذف شدند. در این میان تنها پرسپولیس بود که به مراحل پایانی راه یافت و در نهایت نیز به دلیل ضعف‌های فنی و البته حواشی غیرفوتبالی حسرت فینالیست شدن را به دل هوادارانش گذاشت. کارشکنی‌های سعودی‌ها، حمایت‌های همه‌جانبه ای اف سی از آنها و بازی در زمین بی‌طرف از جمله چالش‌های غیرفوتبالی و تاثیرگذار چهار نماینده ایران در این دوره لیگ قهرمانان آسیا به شمار می‌رود.

> **کارشکنی‌های سعودی‌ها، حمایت همه‌جانبه ای اف سی از آنها و بازی در زمین بی‌طرف از جمله چالش‌های غیرفوتبالی چهار نماینده ایران در این دوره لیگ قهرمانان به شمار می‌رود**

■ ارتش ناکام سرخ

انتظارات از تیم برانکو ایوانکوویچ بالا بود. قهرمان لیگ برتر ایران در حالی این فصل از لیگ قهرمانان را آغاز کرد که از همان ابتدا همگروهی‌اش با الهلال حواشی را به همراه داشت. پرسپولیس در گروه D رقابت‌ها با الهلال عربستان، الوحده امارات و الریان قطر همگروه شد. شاگردان برانکو در جریان دو بازی رفت و برگشت با الهلال به تساوی رضایت دادند و تنها شکست خود در مرحله گروهی را در بازی رفت مقابل الریان تجربه کردند. در پایان مرحله اول سرخپوشان پس از الهلال صدرنشین با ۹ امتیاز به عنوان تیم دوم جواز حضور در مرحله حذفی را کسب کردند. لخویای قطر حریف این تیم در یک هشتم نهایی بود. با این حال پرسپولیس پس از تساوی بدون گل دیدار رفت، با یک گل حریفش را در بازی برگشت از پیش رو برداشت تا هواداران این تیم بیش از پیش به تحقق رؤیای خود امیدوار شوند. الاهلی دیگر تیم سعودی بود که سد راه جاه‌طلبی‌های پرسپولیس شد؛ قرمزها پس از تساوی ۲-۲ در بازی برگشت با پیروزی ۳ بر یک کار را یکسره کردند و در نیمه نهایی دوباره حریف الهلال شدند. تنها چند روز مانده به مصاف با تیم عربستانی فدراسیون جهانی فوتبال مهدی طارمی مهاجم اول پرسپولیس را به دلیل تخلف از قوانین بین‌المللی به چهار ماه محرومیت از حضور در میادین و باشگاه پرسپولیس را از دو فصل نقل و انتقالات محکوم کرد. شوک این محرومیت‌ها به شدت اردوی تیم را تحت تأثیر قرار داد تا جایی که یکی از دلایل شکست ۴ بر صفر مقابل الهلال را باید در این موضوع جست‌وجو کرد. ضمن اینکه پس از تحقیر برابر الهلال معلوم شد چند بازیکن تیم شب قبل از بازی به همراه یکی از اعضای باشگاه تا بامداد در یک جشن تولد حضور داشتند! همانطور که انتظار می‌رفت جبران گل‌های خورده در بازی برگشت برای شاگردان برانکو محال بود و تساوی ۲ بر ۲ در مسقط مأموریت پرسپولیس در آسیا را ناکام گذاشت.

■ تحقیر در آسیا

آبی‌های تهران برای حضور در لیگ قهرمانان برنامه خاصی نداشتند و با وجود اینکه علیرضا منصوریان (سرمربی وقت استقلال) تلاش می‌کرد تیمش را قدرتمند نشان دهد اما در نهایت این تیم با باختی تاریخی از گردونه رقابت با تیم‌های قاره کهن کنار رفت. الاهلی امارات، التعاون عربستان و لکوموتیو ازبکستان حریفان استقلال در گروه اول مسابقات بودند. از بین این سه تیم التعاون هر دو بار به آبی‌ها باخت و تیم ازبکستانی نیز تنها یک امتیاز از شاگردان علی منصور به دست آورد. استقلال تهران با ۱۱ امتیاز و تفاضل گل کمتر نسبت به الاهلی درست مثل پرسپولیس به عنوان تیم دوم گروه خود به دور حذفی صعود کرد. آبی‌پوشان پس از صعود به یک هشتم نهایی باید رودروی العین امارات قرار می‌گرفتند. پیروزی یک بر صفر استقلال در بازی رفت هواداران این تیم را امیدوار کرد اما شکست ۶ بر یک در بازی دوم امیدها را نقش بر آب کرد. این نتیجه سنگین‌ترین شکست تاریخ استقلال در آسیا محسوب می‌شود. نکته جالب اینکه افتخاری مدیرعامل باشگاه باخت ۶ بر یک آبی‌ها را در دنیای فوتبال طبیعی خواند!

■ قربانی الهلال

همنام خوزستانی استقلال با اینکه با هزار و یک امید کارش را در آسیا آغاز کرده بود اما در نهایت این تیم هم قربانی الهلال شد. استقلال خوزستان در گروه B لخویای قطر، الفتح عربستان و الجزیره امارات را در پیش داشت. آبی‌های جنوبی به رغم همه مشکلاتشان تلاش کردند تا به هر شکل ممکن از اعتبار خود در آسیا دفاع کنند. تیم سیروس پورموسوی در نخستین بازی آسیایی خود از سد الفتح گذشت و این نتیجه در حالی حاصل شد که استقلال خوزستان نیز همچون سایر نماینده‌های کشورمان در مصاف با سعودی‌ها نمی‌توانست از امتیاز میزبانی‌اش استفاده کند. عملکرد این تیم در مرحله گروهی قابل قبول بود. تا جایی که بعد از لخویای ۱۴ امتیازی موفق شد با ۹ امتیاز رتبه دوم گروه را به خود اختصاص دهد و به یک هشتم نهایی صعود کرد. اما در دور حذفی تیم پرحاشیه الهلال سد راه استقلال خوزستان شد که در آخر هم نماینده ایران هر دو بازی رفت و برگشت را با نتیجه دو بر یک واگذار کرد. با توجه به قعرنشینی این تیم بعید است ویسی که در این فصل دوباره روی نیمکت استقلال خوزستان نشسته بتواند باز هم برای تیم محبوبش سهمیه آسیا بگیرد.

■ عملکرد ضعیف ذوب

برخلاف آنچه انتظار می‌رفت در این فصل لیگ قهرمانان نماینده اصفهانی نتوانست از اعتبار خود دفاع کند. ذوب آهنی‌ها با اینکه قصد داشتند از سهمیه آسیایی خود بهترین استفاده را ببرند اما حتی نتوانستند از مرحله گروهی به در حذفی صعود کنند. این تیم در گروه سوم جای گرفته بود و با العین امارات، الاهلی عربستان و بنیادکار ازبکستان همگروه شد. سبزپوشان دیار زاینده‌رود از همان ابتدا کارشان را با یک تساوی آغاز کرده و در بازی دوم هم نتیجه را به الاهلی واگذار کردند. ذوبی‌ها در ادامه نتوانستند امتیازهای لازم را کسب کنند و العین با ۱۲ امتیاز و الاهلی با ۱۱ امتیاز جواز صعود را گرفتند. ذوب آهن در این دوره فقط ۷ امتیاز اندوخت و از حیث نتیجه گرفتن ضعیف‌ترین نماینده ایران در پانزدهمین دوره لیگ قهرمانان آسیا لقب گرفت.

جامی که سهم ایران نمی‌شود

نگاه
دنیا حیدری

حسرت قهرمانی در آسیا تمامی ندارد. ۲۵ سال از آخرین قهرمانی نمایندگی ایرانی در این رقابت‌ها می‌گذرد اما ۲۵ سال دیگر هم که بگذرد جام لیگ قهرمانان را باشگاه‌های ایرانی بالای سر نمی‌برند تا وقتی دیدگاه‌ها تغییر نکند! بعد از هر ناکامی پای امکانات را به میان می‌کشند و دریافتی‌های کشورهای عربی حاشیه خلیج همیشه فارس را با بازیکنان ایرانی مقایسه می‌کنند. این دم‌دستی‌ترین بهانه برای فرار از ناکامی‌هاست. بهانه‌ای که سال‌هاست تکرار و تکرار شده اما آیا دلیل تمام این ناکامی‌ها و حسرت عدم دستیابی به جام قهرمانی لیگ قهرمانان آسیا تنها نبود امکانات لازم و تفاوت دریافتی‌هاست؟!

بدون شک امکانات رکن مهمی در موفقیت به حساب می‌آید. حتی دریافتی و رقم قراردادها نیز می‌تواند تأثیر زیادی داشته باشد اما واقعیت این است که دلیل عدم‌موفقیت تیم‌های باشگاهی ایران در لیگ قهرمانان در این دو مورد خلاصه نمی‌شود و مسئله جدی‌تر از این حرف‌هاست. همه مشکلات تیم‌های ایرانی به نوع نگاه و طرز تفکر آنها برمی‌گردد؛ تفکر اشتباهی که بزرگ‌ترین مانع بر سر راه موفقیت و کسب این جام و پایان دادن به حسرتی چندین ساله است چراکه اگر امکانات یا رقم دریافتی بازیکنان می‌توانست ملاک موفقیت و قهرمانی باشد، پاس دهه ۹۰ که امکانات و دریافتی بازیکنانش با امروزی‌ها قابل مقایسه هم نیست، هرگز نباید دستش به جام قهرمانی لیگ قهرمانان آسیا می‌رسید. نماینده‌های ایران سال‌هاست در پی ناکامی‌های خود، پای امکانات و شرایط را به میان کشیده و رقم دریافتی باشگاه‌های کشورهای دیگر، به خصوص اعراب حاشیه‌نشین خلیج همیشه فارس را به رخ می‌کشند تا اشتباهات خود را پشت این بهانه‌جویی‌ها پنهان کنند.

به رغم آنچه ناکامان این رقابت‌ها سعی در به تصویر کشیدن آن دارند، موفق نبودن در لیگ قهرمانان آسیا به مسائلی همچون نداشتن نگاه حرفه‌ای مدیران، مربیان و بازیکنان، به تجربه نشدن اشتباهات و درس نگرفتن از شکست‌ها و ناکامی‌ها و مسائلی از این دست ارتباط دارد؛ آن هم ارتباطی مستقیم. با نگاهی گذرا به شرایط بازیکنان ایرانی و عربی که طی سال‌های اخیر به تعداد جام قهرمانی این رقابت‌ها را بالای سر برده‌اند، می‌توان دریافت که از لحاظ تکنیک فردی و استعدادی، بازیکنان ایرانی به مراتب سطح کیفی بالاتری نسبت به همتایان خود در کشورهای عربی دارند. با این وجود اما سال‌هاست که نتوانستند با استفاده از کیفیت بالای خود و توانایی‌هایی که دارند، به آن چیزی دست یابند که بازیکنان کشورهایی چون عربستان، امارات، قطر و... به آن رسیده‌اند. دریافتی بازیکنان این کشورها با آنچه در قراردادهای هنگفت بازیکنان ایرانی نوشته می‌شود قابل مقایسه نیست. اما از یک سو بازیکنان ایرانی هم به نوبه خود دریافتی کمی که ندارند هیچ، بسیار هم بیشتر از آن چیزی که به نمایش می‌گذارند، می‌گیرند. ضمن اینکه بازیکنان کشورهای عربی حاشیه خلیج همیشه فارس کیفیت پایین خود را با نگاهی حرفه‌ای جبران کرده و با طرز تفکری ورزشی توانسته‌اند نقطه ضعف‌های خود را پوشش دهند. حال آنکه بازیکنان ایرانی که از لحاظ فنی به مراتب باکیفیت‌تر هستند، با رفتن به حاشیه نه فقط درجا زده‌اند که از کورس این رقابت نیز جامانده‌اند. ریخت‌وپاش‌های مالی در بسیاری از کشورهای همسایه ایران فراتر از حد تصور است. امکانات آنها نیز در اکثر مواقع با داشته‌های باشگاه‌های ایرانی قابل مقایسه نیست اما مهم‌تر از همه، نوع نگاه آنها به مسائل و حرفه‌ای بودن آنهاست. درست همان چیزی که بزرگ‌ترین نقطه ضعف فوتبال ایران است. فوتبالی که توان مدیریت موفقیت‌هایش را ندارد که اگر داشت، قهرمان لیگ برتر آن در نیمه نهایی چنان بازی ضعیفی از خود به نمایش نمی‌گذاشت که تعجب همگان را به دنبال داشته باشد. بازی ضعیفی که بی‌ارتباط با شب‌زنده‌داری‌های غیرحرفه‌ای بازیکنانش و حمایت‌های بی‌موقع و صددرصد اشتباه مدیریت آن نیست. بازی ضعیفی که اگر در نخستین دیدار لیگ قهرمانان ارائه می‌شد، حذفی زودهنگام را در پی داشت و نشان از عدم‌توانایی مدیریت بازیکنانی دارد که قبل از رسیدن به مقصد چنان اشباع می‌شوند که دیگر توانی برای ادامه دادن ندارند و دستشان از جام کوتاه می‌ماند.

باشگاه‌های ایران از این قافله عقبند

الهلال و اوراوردز نمایندگان فوتبال مترقی آسیا

حاشیه
فریدون حسن

فوتبال باشگاهی آسیا پیشرفت قابل ملاحظه‌ای داشته است، اینقدر که حالا فوتبال باشگاهی ایران به‌رغم آنکه مدعی حرفه‌ای شدن است نمی‌تواند جایگاهی برای خود در آن دست و پا کند. لیگ قهرمانان آسیا آینه تمام نمای فوتبال باشگاهی قاره کهن است، لیگی که سال به سال بر کیفیت تیم‌های حاضر در آن اضافه می‌شود و فوتبال ایران اگر می‌خواهد از این قافله بیشتر از این عقب نماند باید فکری به حال خودش کند. امسال نیز سهم فوتبال ایران فقط حذف و شکست بود تا دو تیم از ژاپن و عربستان به دیدار پایانی رقابت‌ها راه پیدا کنند؛ دو تیمی که توانستند با دیکته کردن قدرت و برتری خود در شرق و غرب قاره گام به دیدار نهایی بگذارند.

■ در اندیشه پادشاهی

الهلال عربستان را حداقل ما ایرانی‌ها به خوبی می‌شناسیم؛ یک تیم شناسنامه‌دار، پرقدرت و با کلاس در فوتبال آسیا. نباید از انصاف دور شد که الهلال بر خلاف تمامی تیم‌های عربی همیشه فوتبال بازی کرده، تیمی بوده که با بهره‌گیری درست از ثروت خود، مربیان و بازیکنان خوب و تراز اولی را آورده و از آنها برای پیشبرد اهدافش استفاده کرده است. الهلال تاکنون دو بار قهرمان آسیا شده و سه نایب قهرمانی را تجربه کرده است؛ تیمی که امسال با هدایت رامون دیاز می‌خواهد برای سومین‌بار آقای آسیا شود؛ تیمی که بازیکنان تأثیرگذاری چون ادواردوی برزیلی، برتیوس اروگوئه‌ای و ریواس ونزوئلایی را در ترکیب خود دارد و البته از مهره‌های آسیایی خود چون عمر خریبین سوری و محمد شلهوب و یاسر القحطانی عربستانی هم سود می‌برد. الهلال برای رسیدن به این مرحله، بعد از بازی‌های گروهی دو تیم ایرانی استقلال خوزستان و پرسپولیس و العین امارات را قدرتمندانه حذف کرد. نوع فوتبال محکم، روان و با برنامه تیم رامون دیاز اجازه قدرت‌نمایی به هیچ حریفی را نمی‌دهد. الهلال در طول ۹۰ دقیقه فوتبال بازی می‌کند و این چیزی است که حداقل فوتبال‌دوستان ایرانی در جریان دو بازی رفت و برگشت این تیم مقابل پرسپولیس به وضوح آن را مشاهده کردند. الهلال می‌خواهد پادشاه فوتبال آسیا باشد و برای رسیدن به این هدف چیزی کم ندارد؛ آنها هم در زمین صاحب قدرت هستند و هم بیرون از آن.

■ قدرت شرقی

در برابر الهلال، اوراوردز ژاپن قرار دارد؛ تیمی با برنامه و منظم. نماینده ژاپن بر خلاف الهلال تنها یک‌بار موفق به کسب مقام قهرمانی آسیا شده و اتفاقاً در آن یک‌بار هم سپاهان اصفهان را مغلوب قدرت‌نمایی خود کرده است. ژاپنی‌ها با استفاده از دانش و تجربه پتروویچ سرمربی خود و البته با بهره‌گیری از بازیکنانی چون رافائل سیلوا، آنتونیوی برزیلی و جانکتینک اسلوونیایی در کنار بازیکنان خوب بومی خود می‌خواهند برای دومین بار فاتح لیگ قهرمانان آسیا شوند. اوراوردز درست مثل الهلال بعد از پشت سر گذاشتن مرحله گروهی سه تیم قدرتمند چینی، کره‌ای و ژاپنی را پشت سر گذاشت. باید توجه داشت که فاصله تیم‌های شرق آسیا به لحاظ فنی و غنای تکنیکی و تاکتیکی با هم زیاد نیست، بنابراین این مسئله ثابت می‌کند که کار تیم شرقی حاضر در فینال لیگ قهرمانان آسیا برای رسیدن به این مرحله چقدر سخت‌تر از الهلال بوده است. به هر حال این دو تیم در حالی به فینال لیگ قهرمانان آسیا راه یافته‌اند که علت اصلی حضورشان در این مرحله را باید در نوع مدیریت، سیستم درست حرفه‌ای‌گری، توان فنی و صدالبته قانونمندی آنها جست‌وجو کرد. فوتبال آسیا در رده باشگاهی با تکمیل این پازل کم‌کم پیشرفت می‌کند و به روز می‌شود. الهلال و اوراوردز دو نمونه آن هستند؛ دو نمونه‌ای که متأسفانه در فوتبال پرهیاهو، پرسروصدا و پرحاشیه باشگاهی ایران اصلاً وجود ندارد که اگر حتی سایه‌ای از این قبیل تیم‌ها در فوتبال ایران وجود داشت، حسرت قهرمانی در لیگ قهرمانان آسیا یا حتی حضور در فینال آن امروز به بیش از چند دهه نرسیده بود.